Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ
Α1.
α. ΛΑΘΟΣ
β. ΣΩΣΤΟ
γ. ΣΩΣΤΟ
δ. ΛΑΘΟΣ
ε. ΣΩΣΤΟ

Α2.
Σωστή απάντηση: (γ)

Α3.
Σωστή απάντηση: (β)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β
Β1. Σχολικό βιβλίο σελίδα 182-183.

α. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β. Τελειώνοντας, πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ. Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη.

Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ. Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ
Γ1.

ΕΤΟΣ	P	Q	ΑΕΠΤΤ	ΑΕΠΣΤ	ΚΚΑΕΠΣΤ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΔΤ
2000	20	5.000	(100.000)	100.000	1.000	(100)	100
2001	(24)	(5.500)	132.000	(110.000)	(1.000)	110	(120)
2002	32	(6.000)	(192.000)	120.000	(1.000)	120	(160)

2000
• Α.Ε.Π.τρέχ.τιμ. = Α.Ε.Π.σταθ.τιμ. = 100.000 ευρώ (έτος βάσης – Δ.Τ. = 100).
• κ.κ.πρ.Α.Ε.Π. = πρ.ΑΕΠ/ Πληθυσμός ⇔ Πληθυσμός = 100.000/ 1.000 ⇔Πληθυσμός = 100 άτομα.

2001
• Δ.Τ. = 100 + 20/ 100 * 100 = 120
• Α.Ε.Π.σταθ.τιμ. = Α.Ε.Π.τρέχ.τιμ. / Δ.Τ. * 100 = 132.000/ 120 • 100 = 110.000 ευρώ.
• Τιμή = 20 + 20 /100 * 20% = 24 ευρώ.
• Α.Ε.Π.τρέχ.τιμ. = Τιμή • Ποσότητα ⇔ Ποσότητα = 5.500 μονάδες.
• κ.κ.πρ.Α.Ε.Π. = πρ.ΑΕΠ / Πληθυσμός = 110.000 /110 = 1.000 ευρώ.

2002

• Α.Ε.Π.σταθ.τιμ. = Τιμή έτους βάσης * Ποσότητα τρέχοντος έτους ⇔ Ποσότητα = 6.000 μονάδες.
• Α.Ε.Π.τρέχ.τιμ. = Τιμή * Ποσότητα ⇔ 32 • 6.000 = 192.000 ευρώ
• Α.Ε.Π.σταθ.τιμ. = Α.Ε.Π.τρέχ.τιμ. /Δ.Τ. *100 <=>Δ.Τ =160
• κ.κ.πρ.Α.Ε.Π. = ΑΕΠ.σταθ.τιμ /Πληθυσμός = 120.000 / 120 = 1.000 ευρώ.

Γ2.

Μεταξύ των ετών 2000 και 2001, η μεταβολή του πραγματικού Α.Ε.Π. που οφείλεται μόνο στη μεταβολή της ποσότητας είναι 110.000 – 100.000 = 10.000 μονάδες. Μεταξύ των ετών 2000 και 2001, η μεταβολή του ονομαστικού Α.Ε.Π. που οφείλεται στη μεταβολή της τιμής και στη μεταβολή της ποσότητας είναι 132.000 – 100.000 = 32.000 μονάδες. Άρα, αφού η μεταβολή του Α.Ε.Π. που οφείλεται μόνο στη μεταβολή της ποσότητας είναι 10.000 μονάδες, η μεταβολή του Α.Ε.Π. που οφείλεται μόνο στη μεταβολή της τιμής είναι 32.000 – 10.000 = 22.000 μονάδες.

Γ3.

Με έτος βάσης το 2002 έχουμε για το 2001: Πραγματικό Α.Ε.Π. = Τιμή2002 * Ποσότητα2001 = 32 • 5.500 = 176.000 ευρώ.
(* Εναλλακτικά, θα μπορούσε να υπολογιστεί με τη χρήση του νέου Δ.Τ.=75.)
Για το 2002, αφού είναι έτος βάσης: Πραγματικό Α.Ε.Π. = Ονομαστικό Α.Ε.Π. = 192.000 ευρώ. Η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ 2001 και 2002 είναι: 192.000 -176.000/ 176.000 • 100 = 9% περίπου

Γ4.

Με κριτήριο το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. το οποίο παραμένει σταθερό μεταξύ των ετών, συμπεραίνουμε ότι το βιοτικό επίπεδο της χώρας παρέμεινε σε σταθερά επίπεδα διαχρονικά.

Γ5.

Εισροή εισοδήματος από το εξωτερικό = 6.000* 1,3 = 7.800 ευρώ. Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό = «Εισροή από» – «Εισροή προς» = 7.800 – 6.000 = 1.800 ευρώ.
Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόντρέχ.τιμ. = Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν τρέχ.τιμ. + Καθαρό Εισόδημα = 192.000 + 1.800 = 193.800 ευρώ.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Τα δύο σημεία ισορροπίας ανήκουν στην ευθεία ζήτησης, οπότε με αυτά θα εξάγουμε τη γραμμική συνάρτηση ζήτησης. QD = α + β * P
120 = α + 10 * β
80 = α + 20 * β
QD = 160 – 4 * P

Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

Για PA = 15 χρηματικές μονάδες έχουμε QDA = 160 – 4 * 15 = 100 μονάδες. QSA = 40 μονάδες. 100 – QSA = 60 ⇔ Έλλειμμα = 60
Θα εξάγουμε τη δεύτερη συνάρτηση προσφοράς: QS2 = γ+ δ * P
40 = γ + 15 * δ
80 = γ + 20 * P δ = 8
QS2 = – 80 + 8 *P
Οι δύο ευθείες προσφοράς είναι παράλληλες, οπότε ο συντελεστής δ λαμβάνει την τιμή 8 και στις δύο συναρτήσεις προσφοράς. Θα εξάγουμε την πρώτη συνάρτηση προσφοράς: QS1 = γ+ 8 * P Επειδή σε αυτήν ανήκει το πρώτο αρχικό σημείο ισορροπίας, έχουμε:
120 = γ+ 8 *10 ΚΑΙ
QS1 = 40 + 8 * P

Δ2.
Κατά τη μεταβολή της τεχνολογίας, η τιμή ισορροπίας αυξήθηκε και η ποσότητα ισορροπίας μειώθηκε. Αυτό δηλώνει ότι η ευθεία προσφοράς μετατοπίστηκε προς τα πάνω αριστερά, που σημαίνει ότι η προσφορά μειώθηκε.
Η προσφορά μειώθηκε επειδή η τεχνολογία παραγωγής χειροτέρευσε.

Δ3.
Αντικαθιστούμε την προσφερόμενη ποσότητα στην ανώτατη τιμή (QSA) στη συνάρτηση ζήτησης και έχουμε: 40 = 160 – 4*PM και PM = 30 χρηματικές μονάδες (μέγιστη τιμή μαύρης αγοράς).
Το μέγιστο πιθανό «καπέλο» είναι PM – PA = 30 – 15 = 15 χρηματικές μονάδες.

Δ4.

